

Stichting Aqua et Natura

Jaarverslag 2019

Aqua et Natura

Stichting Aqua et Natura

Zoetendijk 6

2811 HA Reeuwijk

Telefoon 0182 394102

Mobiel 06 46591221

info@aqua-et-natura.nl

www.aqua-et-natura.nl

Akte van oprichting 29 juni 2006
Inschrijving KvK Rotterdam 24397706
Fiscaal nummer 8168.89.879 (ANBI)
Bankrekening NL94 ABNA 0441167284

Bestuur:

Jan Rupke

Nico Baas

Mw. Eke Vos-Heikens

*Foto voorblad:
Oostelijk deel Schuurwerf en nieuw aangekocht eilanddeel*

Lay-out en eindredactie:
Ciska Tijssen

Aqua et Natura

I. BERICHT VAN DE VOORZITTER

Beste leden, sponsoren en belangstellenden voor de natuur in het Reeuwijkse Plassengebied,

Ook in dit jaarverslag treft u een overzicht aan van de activiteiten van onze stichting Aqua et Natura.

In **groen** leest u de meest actuele ontwikkelingen.

Oeverstrook Zoetendijk - oprichting Aqua et Natura

In 2006 werd de 200 meter lange oeverstrook langs de Zoetendijk door de toenmalige eigenaar in deelkaveltjes te koop gezet. Vanuit deze natuurstrook kan de 's Gravenbroekseplas in de volle breedte worden gezien en is dus beeldbepalend in het landschap. Om deze strook te behouden ondernam een viertal betrokkenen actie door geld bijeen te brengen in een nieuwe stichting met de naam 'Aqua et Natura', die vervolgens de gehele oeverstrook aankocht.

De staat waarin de grond zich bevond was erbarmelijk. Met eenvoudige middelen, takkenbossen en ter plaatse gemaaid riet is in de loop van 2006 tot en met 2012 oeverherstel uitgevoerd tegen minimale kosten. De aankoop van materiaal en de arbeidskosten bedroeg in totaal € 8.500,-, een deel door stichting VEEN gesubsidieerd. De jaarlijkse beheerkosten betroffen toen circa € 1.600,-. Spoedig floreerde de rietoever weer met deze door Aqua et Natura toegepaste methode. Daarbij heeft sinds 2014 de oever geprofiteerd van de acties door het waterschap.

Eiland Schuurwerf

In 2011 kregen wij informatie dat het eiland Schuurwerf in de Kalverbroekseplas hetzelfde lot als voorheen de natuurstrook langs de Zoetendijk stond te gebeuren. Schuurwerf zou verdeeld in een twaalfstal kavels te koop worden aangeboden. Dit eiland heeft een bijzondere vegetatie en wij zagen het als een uitdaging om deze natuur veilig te stellen.

Schuurwerf - zicht richting westen

Aqua et Natura

Kortom: het bestuur ondernam actie en slaagde erin om in vier maanden tijd sponsorgelden van in totaal € 225.000,- bijeen te brengen. Ook op Schuurwerf is de initiële opknopbeurt uitgevoerd door onszelf: vegetatiekap en -snoei, baggeren van zowel de Achterwetering aan het westelijke deel als de middensloot. Aansluitend daarop heeft het waterschap werkzaamheden uitgevoerd om de oever aan de zuidzijde te beschermen. Het jaarlijkse onderhoud en maaien wordt in tweejaarlijkse beurten gedaan in uitruil voor jacht-/visrecht.

Beheerders van het IVN beheren de landdelen met daarop specifieke moerasvegetatie. De ingezakte schiethut is weer in oorspronkelijke staat hersteld (zie foto hiernaast).

Schiethut aan westkant Schuurwerf

Een actie die lang open stond was het baggeren van de oostelijke helft van de Achterwetering. Het idee was om de oorspronkelijke situatie, waarin de Achterwetering de transportroute vormde voor de afvoer van turf vanaf de verzamelplaats Schuurwerf, in ere te herstellen. Echter, bij nader onderzoek is gebleken dat op de dichtgegroeide verlanding een specifieke vegetatie is ontstaan. Wij hebben aldus besloten deze interessante biotoop zich de komende tijd te laten ontwikkelen en deze nader te onderzoeken.

Ook in dit jaarverslag vindt u in de **bijlage** een beknopte weergave van een in 2016 uitgevoerd vegetatie-onderzoek met een inventarisatie van alle planten op Schuurwerf met daaraan gekoppeld een Beheerplan. Dit onderzoek is op verzoek van Aqua et Natura uitgevoerd door Watersnip Advies. Wij zijn Watersnip zeer dankbaar voor deze bijdrage. Dit onderzoek geeft een goede vergelijkingsbasis ten aanzien van de ontwikkeling van de vegetatie in de toekomst.

Middenwater Groot Vogelenzang

In 2014 is circa 1,5 hectare middenwater in de plas Groot Vogelenzang aangekocht.

Aqua et Natura

Eiland naast De Schuurwerf

Dit jaar (2019) hebben we **het naast Schuurwerf gelegen eilanddeel** met kadasternummer G 2212 aangekocht. De vorige eigenaren stelden er prijs op dit terrein (ca. 75 x 20 meter), inclusief een op het terrein gelegen legaal plashuis, een zo groen mogelijke toekomst te geven. Hierdoor is het 'ongestoord groen' in de Kalverbroek met 100 meter vergroot tot een lengte van 400 meter.

Aqua et Natura

Voor deze aankoop hadden we actie ondernomen om de benodigde sponsorgelden te verwerven: partijen zoals de gemeente en Adessium zijn benaderd. Helaas hebben zowel de gemeente als Adessium hun eerste toezegging niet gestand gedaan. De aankoop van het eilanddeel werd financieel alsnog mogelijk door verdere verwerving van particulier sponsorgeld (te weten € 75.000,-).

De vervanging van de in slechte staat verkerende legale zomerwoning (plashuis) wordt in het jaar 2020 voorzien tegen verwachte kosten van circa € 9.000,-. De nieuwe fundering is reeds geplaatst, zie nevenstaande foto. De uitgave voor een nieuw plashuis kan vanuit eigen middelen worden betaald.

In de toekomst maakt een nieuw plashuis huur- en gebruiksinkomsten mogelijk met een direct rendement voor Aqua et Natura. Er is in de huidige tijd veel belangstelling voor verblijf in de natuur.

Deze aankoop heeft nu een aaneengesloten natuurzone met een lengte van circa 400 meter in de plas Kalverbroek opgeleverd.

Plannen en toekomst

Enkele Wiericke

Een lopend project betreft een bijdrage voor het plaatsen van een aantal zitbankjes langs de Enkele Wiericke. Hierlangs zal de kanoroute Wiericke/Plassengebied komen, die nog in ontwikkeling is. De financiering voor de zitbankjes wordt gedaan vanuit een schenking van de familie Benedictus, die ons via de VVD is toegefallen.

Aqua et Natura

Put van Kruijt

In het jaarverslag van 2016 is gemeld dat we in contact zijn geweest met de eigenaren van De Put van Kruijt (bij de Oukoopsedijk, foto Nico Hermet) om het proces van oeverafkalving aan de zuidzijde van de Put van Kruijt te stoppen. De eigenaren van deze smalle, nog bestaande legakkers zijn echter helaas nog niet eensgezind ten aanzien van de aanpak van dit natuurbehoud.

Deze mogelijke ontwikkeling blijft vooralsnog op de agenda staan.

Beschikbaar komende eilanden en water - Gebiedsdeal

Het komt steeds vaker voor dat na het overlijden van 'Sluipwijkers' eilanden en water met natuurwaarde te koop komen te staan. Naar onze mening dient in de zogenaamde 'Gebiedsdeal Reeuwijkse Plassen en veenweiden'* **een financiële buffer te komen voor eventuele aankopen** om deze natuurwaarde te behouden. In de praktijk is het namelijk noodzakelijk om snel te kunnen handelen. Wij zetten ons daarvoor in.

* De "Gebiedsdeal Reeuwijkse Plassen en veenweiden" is een samenwerking van provincie, de gemeenten Bodegraven-Reeuwijk en Gouda, Stichting Veen alsmede een aantal lokale stichtingen en private partijen (eigenaren) voor onder meer projecten ten behoeve van het behoud en herstel van eilanden en oevers in het plassegebied.

Financiële stand van zaken

In het afgelopen jaar is tot onze vreugde het aantal sponsors gestegen. De opgebouwde financiële **buffer van circa € 11.400,-** is toereikend voor de te verwachten onderhoudskosten en heeft als aanvulling gediend op de kosten van de aankoop van bovengenoemd perceel G 2212. Samen met sponsorgeld van een particuliere bron kon de aankoop aldus uit eigen middelen gefinancierd worden.

De jaarlijkse bijdrage zal gehandhaafd blijven op € 500,-.

Namens Stichting Aqua et Natura,
met vriendelijke groet,

Jan Rupke
Voorzitter

Reeuwijk, juli 2020

Aqua et Natura

II. PROFIEL

De stichting Aqua et Natura is in 2006 door enkele Sluipwijkers opgericht met als doel het behoud en herstel van de natuurlijke staat van oeverland en water in het Reeuwijkse plassengebied.

In het oostelijk deel van de 's-Gravenbroekseplas beschikt Aqua et Natura over ruim 2,1 hectare grond en water. In de plas Vogelenzang is middenwater van circa 0,5 hectare verworven. In de plas Kalverbroek heeft de stichting het eigendom over het eiland De Schuurwerf en het aangrenzende eilanddeel G2212 inclusief plashuis met aangrenzend water ter **grootte van circa 2,5 hectare**.

De stichting verkrijgt haar financiële middelen uit donaties en subsidies. Sinds haar ontstaan hebben 16 personen en instellingen fors bijgedragen, sommigen meermaals, om de doelstellingen te realiseren. In het jaar 2018 heeft de Stichting een extra schenking van € 10.000,- ontvangen. En in het jaar 2019 een particuliere schenking van € 75.000,- voor de aankoop van het eilanddeel G2212 (aangrenzend aan De Schuurwerf) in plas Kalverbroek.

De fiscus heeft Aqua et Natura de status van Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) verleend. Dit betekent dat een particuliere donateur, afhankelijk van de vorm waarin een gift wordt gedaan, deze in fiscale zin op zijn belastbaar inkomen in mindering kan brengen. Verkrijgingen uit nalatenschappen en schenkingen zijn vrijgesteld van belastingen.

Advies

Over enkele locaties in het Reeuwijkse plassengebied rapporteerde Bureau Watersnip Advies aan het bestuur. Daaruit blijkt dat het eiland De Schuurwerf behoort tot de meest waardevolle. Het gaat daarbij zowel om landschappelijke, ecologische als cultuurhistorische waarden. Wij vinden dit rapport van een zodanig belang voor natuuronderzoek in het gebied dat we een beknopte versie hiervan wederom als bijlage aan dit jaarverslag toevoegen.

Beleid

De oeverbescherming is aangepakt met de zogenaamde Sluipwijkse methode; dat wil zeggen zonder gebruik te maken van kunststoffen, stenen en andere harde materialen. Tevens is en wordt veel aandacht gegeven aan de staat van de begroeiing. Waar nodig is riet bij geplant.

Aqua et Natura

Onderhoud en het terugbrengen in de natuurlijke staat zullen in de toekomst nog veel energie, vragen en kosten met zich meebrengen. De oeverbescherming (exclusief beheer land en vegetatie) is nu wel voor de komende 30 jaar veiliggesteld door overdracht van het beheer aan Hoogheemraadschap Rijnland.

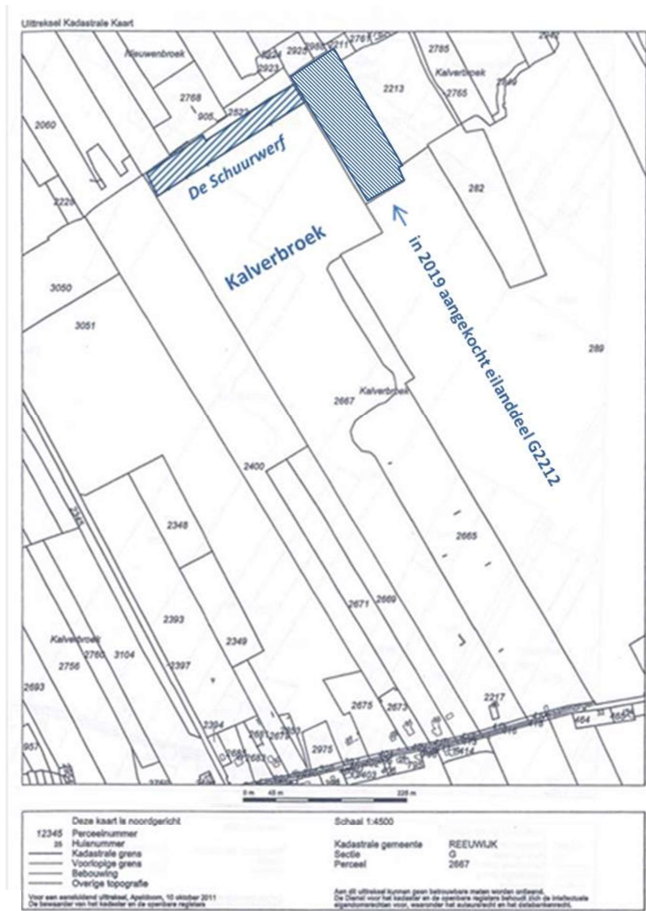
Dit betekent niettemin dat de Stichting jaarlijks nog steeds snoeimateriaal moet toepassen en aanbrengen in de oeverbescherming.

Toegenomen waterkwaliteit en vegetatie langs de Zoetendijk

Op nevenstaande kadastrale kaart is naast De Schuurwerf het nieuw verworven perceel G2212 te zien, inclusief water.

Voor de andere kadastrale kaarten van de verworven gebieden van Aqua et Natura verwijzen we u graag naar het Jaarverslag 2017.

Kadastrale kaart De Schuurwerf en G2212

Aqua et Natura

III. BALANS

Activa	2019	2018	Passiva	2019	2018
Land en water	€ 390.600,20	€ 320.600,20	Eigen vermogen	€ 402.086,45	€ 320.600,20
Lijfrenten	€ 88.800,00	€ 88.800,00	Leningen	€ 88.800,00	€ 88.800,00
Liquide middelen	€ 11.486,25	€ 9.875,96	Crediteuren	€ 3.360,00	€ 00,00
Voorraad/gereedschap	€ 1.425,00	€ 1.425,00	Gereedschap/infoborden	€ 1.425,00	€ 1.425,00
Werkbootje en dekzeil	€ 2.085,00	€ 2.085,00	Werkbootje en dekzeil	€ 2.085,00	€ 2.085,00
Batig saldo	€ (in liquide middelen)	€ 121,57	Schenking	€ -	€ 10.000,00
Debiteuren	€ 3.000,00	€ -			
	€ 497.396,45	€ 422.907,73		€ 497.756,45	€ 422.910,20

Reeuwijk, juli 2020

Aqua et Natura

IV. BATEN EN LASTEN

2019

BATEN

Vaste sponsorbijdragen (inclusief achterstallig)	€	6.000,00
Schenking lijfrente	€	10.000,00
Schenking lijfrente	€	7.500,00
Schenking t.b.v. aankoop G2212	€	60.000,00
(Tijdelijk) verhuur terrein bij Zoetendijk aan Kuipers aannemersbedrijf	€	1.000,00
Totale Baten	€	84.500,00

LASTEN

Arbeid	€	600,00
IVN groep snoeiwerk vergoeding	€	330,00
GSN maai-werkzaamheden	€	1.132,56
Fundering blokhut	€	440,00
Transport materiaal	€	320,00
	€	
Aankoop G2212 (incl. notaris en leges)	€	76.132,00
Nieuwbouw plashuis op G2212 (1e termijnbetaling)	€	2.800,00
Overige kosten		
Secretarieel/administratief werk	€	360,00
Print- en productiekosten jaarverslag	€	316,50
Website hosting	€	78,65
Bankkosten	€	228,40
Kamer van Koophandel	€	20,30
Waterschap BSGR	€	30,72
Totale Lasten	€	82.789,13

Batig saldo € **1.710,87**

Het saldo wordt, evenals de schenking, toegevoegd aan het Vermogen.

V. TOELICHTING

Algemeen

Posten in de jaarrekening zijn opgenomen tegen de nominale waarde. De stichting heeft geen vast personeel in dienst. De bestuurders van de stichting ontvangen geen beloning of onkostenvergoeding.

Land en water

Het areaal natuurgebied van de stichting is circa 5,1 hectare groot. Het bestaat uit vier delen:

- het in 2006 en 2008 verworven land en water in het oostelijke deel van de 's-Gravenbroekseplas te Bodegraven-Reeuwijk, circa 250 meter lang;
- het in 2011 verworven eiland De Schuurwerf, met aangrenzend water, in de plas Kalverbroek te Bodegraven-Reeuwijk, circa 300 meter lang;
- het in 2015 verworven middenwater in de plas Groot Vogelenzang;
- het ten oosten van De Schuurwerf gelegen eilanddeel (met kadasternummer G2212) met legaal plashuis (in slechte staat) inclusief een groot perceel water.

Deze bezittingen zijn in de balans opgenomen voor de verkrijgingsprijs, exclusief overdrachtsbelasting en kosten. Deze eigendommen zijn voor eeuwig vastgelegd en kunnen niet meer vervreemd worden, conform ANBI-voorwaarden van de fiscus.

Wij moeten tot onze spijt vaststellen dat ondanks diverse pogingen onzerzijds de overheid geen steun heeft gegeven voor onze inzet voor het behoud en aankoop van natuur in het plassengebied.

Vanaf het jaar 2015 worden geen afschrijvingen meer gedaan van deze post.

Lijfrenten

Tot en met 2014 is steeds jaarlijks, gedurende 10 jaar, 5% van de lijfrenten afgeschreven. We hebben ervoor gekozen dit vanaf 2015 niet meer te doen, zodat de waarde van de leningen niet daalt. De in de balans verantwoorde Leningen en Lijfrenten blijven derhalve op een constant bedrag gesteld.

Liquide middelen

Dit is op 31/12/2019 het saldo van de bankrekening bij de ABN-AMRO: NL94 ABNA 0441167284.

Aqua et Natura

Leningen

Deze post betreft ontvangen bedragen (depots) voor toekomstige lijfrentetermijnen. Tevens betreft het eventuele voorschotten ten behoeve van gedaan werk, dat in het komende jaar wordt verantwoord via het verkrijgen van toegezegde subsidie. Deze leningen zijn renteloos.

Balansontwikkeling 2006 - 2019

Ter extra informatie vindt u hier de ontwikkeling van de Balans vanaf het jaar van oprichting van de stichting Aqua et Natura (2006) tot aan het huidige verslagjaar (2018)

2006	Balans 31/12/2006	€ 223.071,-	na aankoop strook Zoetendijk
2011	Balans 31/12/2011	€ 491.524,-	na aankoop eiland Schuurwerf inclusief lijfrenten en giften
2015	Balans 31/12/2015	€ 415.019,-	na aankoop middenwater Groot Vogelenzang en afschrijvingen
2016	Balans 31/12/2016	€ 417.216,-	geen aankopen in 2016
2017	Balans 31/12/2017	€ 415.825,-	geen aankopen in 2017
2018	Balans 31/12/2018	€ 422.910,--	geen aankopen in 2018
2019	Balans 31/12/2019	€ 497.756,--	na aankoop van G2212 in plas Kalverbroek

Zoals eerder vermeld worden verdere afschrijvingen na 2015 niet meer gedaan. Dat betekent dat de balanswaarden van de reeds aangekochte terreinen niet meer worden aangepast, ervan uitgaande dat buiten de beheerkosten verdere geldelijke bijdragen tot stilstand zijn gekomen.

Verzoek jaarlijkse donatie 2020

Gezien de blijvend lagere kosten voor het komende jaar is de jaarlijkse donatie voor 2020 gehandhaafd op **€ 500,-**.

Vriendelijk verzoek de het bovenstaande bedrag over te maken op NL94 ABNA 0441 167 284, ten name van Stichting Aqua et Natura Reeuwijk, onder vermelding van 'donatie 2020'.

Waarvoor onze hartelijke dank!

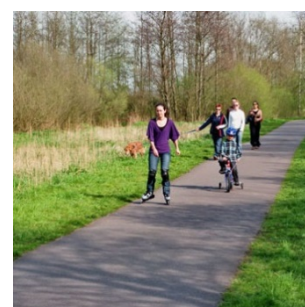
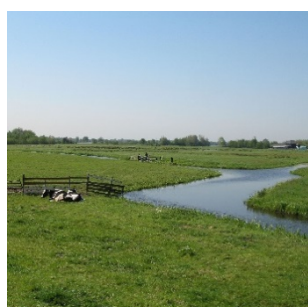
Beheerplan: de Schuurwerf

Behoud van natuur in de Reeuwijkse Plassen

Uitgave: oktober 2016

Ingekorte versie

Noot: dit rapport is, net als in 2017 en 2018, bijgevoegd bij het jaarverslag 2019, aangezien dit als richtlijn bij het beheer van de natuurwaarden van De Schuurwerf van blijvend belang is.

Colofon

Titel	Beheerplan: de Schuurwerf
Status rapport	Eindrapport
Projectnummer	16A027
Datum uitgave	Oktober 2016
Samensteller	Steven Lexmond, stagiair Watersnip Advies
Begeleider	John van Gemeren, senior adviseur Watersnip Advies
Foto's	Watersnip
Naam en adres opdrachtgever	Stichting Aqua et Natura
Contactpersoon opdrachtgever	Dr. J. Rupke

Alle auteursrechten ten aanzien van dit rapport worden uitdrukkelijk voorbehouden. Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van Watersnip Advies, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoudsopgave (van oorspronkelijke totale rapport)

1 Inleiding .....

1.1 Cultuurhistorie.....

1.2 Huidige situatie .....

1.3 Flora.....

2 Maaibeheer .....

2.1 Vegetatietype 1: schraalland .....

2.2 Vegetatietype 2: ruigtekruiden.....

2.3 Vegetatietype 3: bloemrijk hooiland.....

2.4 Vegetatietype 4: broekbos .....

2.5 Vegetatietype 5: hakhout.....

2.6 Vegetatietype 6: oeverzone met natuurvriendelijke oever .....

2.7 Vegetatietype 7: verlandingszone .....

2.8 Sloot.....

3 Bronnen .....

Bijlage I: kaart voor in het veld (A3).....

Bijlage II: floristische inventarisatie van de Schuurwerf door het KNNV .....

Inleiding

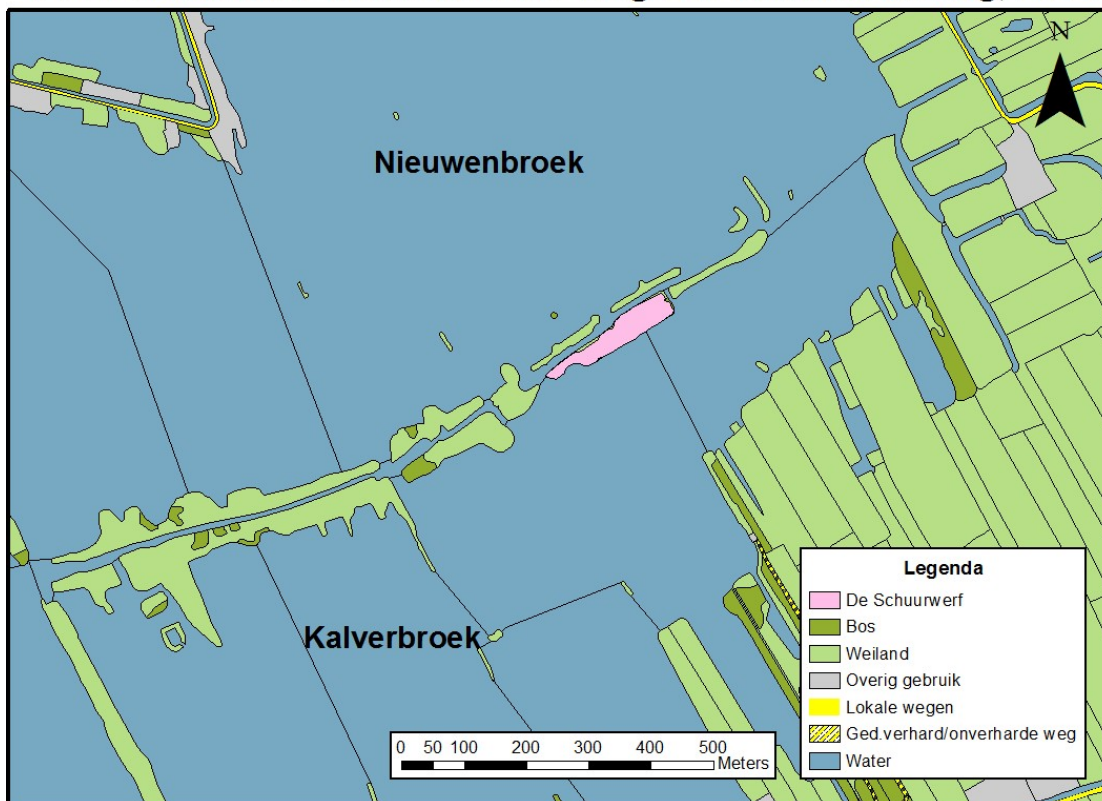
In het Reeuwijkse plassengebied is de afgelopen decennia het aandeel natuur achteruit gegaan. Door verkaveling en het volbouwen met recreatiewoningen is een groot deel van de natuur verdwenen. Dit, gepaard met de achteruitgang van de waterkwaliteit, resulteerde in een mindere biodiversiteit. Bezorgde bewoners van het plassengebied zijn daarom in actie gekomen. Deze bewoners hebben een stichting opgericht om de nog bestaande natuur in het plassengebied te behouden. Door middel van donaties koopt de Stichting Aqua et Natura natuurpercelen op. De Schuurwerf is zo een perceel. De Stichting Aqua et Natura heeft voor behoud van de huidige situatie van de Schuurwerf gevraagd of Watersnip Advies een beheerplan kon opstellen.

Cultuurhistorie

Het plassengebied van Reeuwijk grenst in het westen aan het dorp Reeuwijk en in het zuidwesten aan de stad Gouda. In het noorden, oosten en westen wordt het plassengebied omringd door veenweidegebieden. Op 19 mei 2016 is het eiland Schuurwerf bezocht om de lengte en breedte op te meten van het eiland en herkenningspunten te lokaliseren.

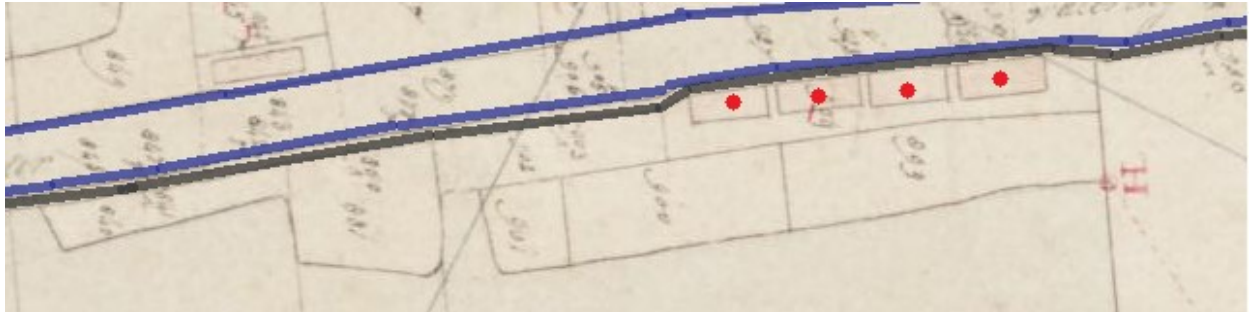
Het eiland Schuurwerf is gelokaliseerd in de Reeuwijkse Plassen en splitst met een groep eilanden de plassen Nieuwenbroek en Kalverbroek. Kalverbroek bestaat uit twee delen, genaamd Kalverbroek en Roggebroek. De Schuurwerf ligt met de zuidkant aan de plas Roggebroek. Aan de noordkant van het perceel ligt een watergang, genaamd Achterwetering. In figuur 1.1 is te zien hoe de Achterwetering tussen de eilandenreeks doorloopt. De Achterwetering mondt uit in de plas Vrijhoef.

Overzichtskaart: eilandenreeks langs de Achterwetering, 2016

Figuur 1.1: overzichtskaart: eilandenreeks langs de Achterwetering. In het roze is de Schuurwerf aangekaart.

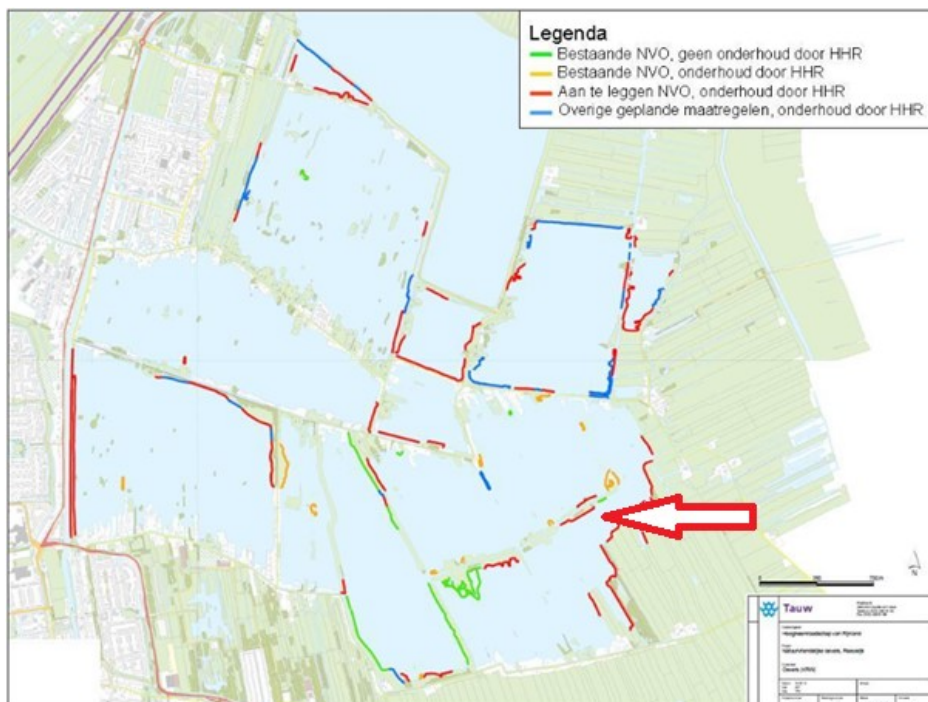
Het Reeuwijkse Plassengebied was eerst een veenweidelandschap. De plassen zijn in de 17de eeuw ontstaan door vervening. De Schuurwerf werd in het verleden gebruikt als legakker. Ook werd de turf die niet meteen vervoerd kon worden, opgeslagen in turfschuren. Op de kadastrale kaart (figuur 1.2) van 1811 – 1832 zijn vier turfschuren weergegeven op het perceel. Op de kaart is aangegeven dat er een pad liep langs de Achterwetering. Het pad blijkt een verlengd deel te zijn van de Platteweg met de naam 'Gijsjes Achterdijk'.

Figuur 1.2: kadastrale kaart van 1811-1833 binnen de blauwe lijnen bevindt zich de Achterwetering met daaronder het pad 'Gijsjes Achterdijk'. De vier rode stippen geven de turfschuren aan die zich vroeger op de Schuurwerf bevonden.

Huidige situatie - Aqua et Natura

Op de zuidkant van de Schuurwerf bevindt zich een jagershut met daarnaast een bord van Stichting Aqua et Natura. De stichting is tevens ook de eigenaar van de Schuurwerf. De stichting heeft het eiland gekocht om verkaveling tegen te gaan en natuur te behouden. De Schuurwerf wordt opgesplitst door een sloot, waardoor er een noordelijk en een zuidelijk deel ontstaat. De vegetatietypen verschillen per deel. Langs de sloot staan elzen en wilgen, dus is hier sprake van spontane broekbosontwikkeling. In 2012 heeft Hoogheemraadschap van Rijnland (HHR) de ontwikkeling van natuurvriendelijke oevers (nvo's) ingezet. In figuur 1.3 is aangegeven waar in het Reeuwijkse Plassengebied natuurvriendelijke oevers zijn aangelegd (Torenbeek, 2013).

Figuur 1.3: de rode pijl geeft de locatie van de natuurvriendelijke oevers aan op de Schuurwerf.

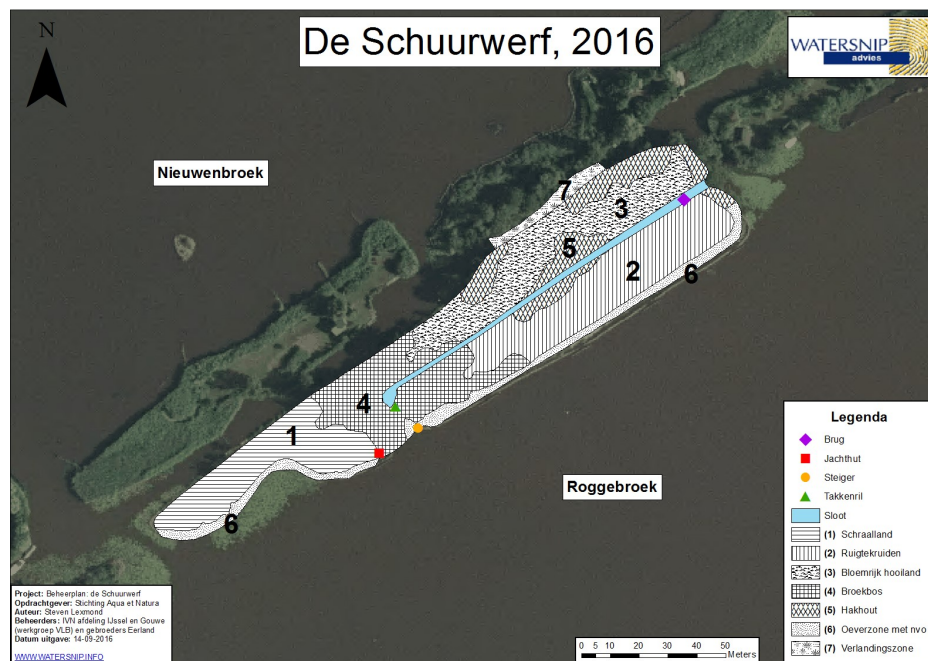
Dit project werd gestart om afkalving tegen te gaan en een hogere ecologische waterkwaliteit in het plassegebied te bereiken. Bij de Schuurwerf is de hele zuidkant voorzien van nvo's. Riet (*Phragmites australis*) is een natuurlijke golfbreker en zorgt tegelijkertijd voor ontwikkeling van natuurvriendelijke oevers. Dit is niet nodig op de Schuurwerf, omdat er langs de hele zuidkant golfbrekers zijn aangelegd. Verder is er een kokosrol met ingezaaide oeverplanten aangebracht. Maaien wordt in de winter uitgevoerd door Vrijwillig Landschapsbeheer (VLB). Dit is een werkgroep van het Instituut voor Natuureducatie (IVN). Aqua et Natura heeft de gebroeders Eerland vis- en jachtrechten verstrekt in ruil voor het uitvoeren van maaibeheer. De oevers worden tot 2043 onderhouden door Rijnland.

Flora

Op de Schuurwerf is tweemaal de vegetatie geïnteriseerd. Beide inventarisaties vermelden niet de abundantie van de soorten die geïnteriseerd zijn. In 1989 zijn 103 plantensoorten geïnteriseerd en in 2015 zijn dat er 105 (Kingma & Ridder, 2015). In 26 jaar heeft er weinig verandering aan de soortensamenstelling plaats gevonden. In figuur 1.4 is weergegeven uit welke zeven vegetatietypen de Schuurwerf bestaat. In tabel 1.1 is per vegetatietype de huidige situatie en het streefbeeld weergegeven. Het maaibeheer verschilt per vegetatietype.

Tabel 1.1: vegetatietype met huidige situatie en streefbeeld dat behaald moet worden d.m.v. maaien.

Vegetatietype	Huidige situatie	Streefbeeld
1	Veenmos + pijpestrootje	Schraalland
2	Ruigtekruiden	Ruigtekruiden
3	Gestreepte-witbol-dominantie	Bloemrijk hooiland
4	Broekbos	Broekbos
5	Hakhout	Hakhout
6	Rietkraag	Oeverzone met nvo
7	Verlandingszone	Verlandingszone

Figuur 1.4: De Schuurwerf ingedeeld in vegetatietypen; 1 = Schraalland, 2 = Ruigtekruiden, 3 = Bloemrijk hooiland, 4 = Broekbos, 5 = Hakhout, 6 = Oeverzone met natuurvriendelijke oever en 7 = Verlandingszone. Verschillende herkenningspunten en de sloot zijn aangegeven.

Vegetatietype 1: schraalland

(bijbehorende tekst weggelaten)

Figuur 2.1 & 2.2: huidige situatie van het schraalland. *Figuur 4 laat het opkomen van riet zien. In figuur 5 zijn de plantensoorten veenmos, tormentil en pijpstrootje te zien.*

Vegetatietype 2: ruigtekruiden

(bijbehorende tekst weggelaten)

Figuur 2.3 & 2.4: huidige situatie van ruigtekruidenvegetatie. *Links in figuur 2.3 bevindt zich vegetatietype 2. Figuur 2.4 is een foto van de echte koekoeksbloem en pitrus.*

Vegetatietype 3: bloemrijk hooiland

(bijbehorende tekst weggelaten)

Figuur 2.6 & 2.7: huidige situatie van het bloemrijk hooiland. *In beide foto's is de gestreepte-witbol-dominantie weergegeven.*

Vegetatietype 4: broekbos

(bijbehorende tekst weggelaten)

Figuur 2.8 & 2.9: huidige situatie van het broekbos. In figuur 2.9 is een slangenbroedhoop weergegeven.

Vegetatietype 5: hakhout

(bijbehorende tekst weggelaten)

Figuur 2.10 & 2.11: huidige situatie van het hakhout. In figuur 2.11 zijn de wilgenstruwelen te zien achter de bomen.

Vegetatietype 6: oeverzone met natuurvriendelijke oever (tekst weggelaten)

Figuur 2.12 & 2.13: huidige situatie van de rietkraag aan de zuidkant van de Schuurwerf. Nvo bestaande uit voornamelijk riet met aangelegde golfbreker.

Vegetatietype 7: verlandingszone

(bijbehorende tekst weggelaten)

Figuur 2.14 & 2.15: huidige situatie verlandingsvegetatie aan de noordkant van de Schuurwerf. De Achterwetering staat in de zomer droog. In figuur 2.15 is de overloop van Achterwetering naar verlandingszone weergegeven.

Sloot

(bijbehorende tekst weggelaten)

Figuur 2.14 & 2.15: huidige situatie van de sloot. De sloot heeft in de zomer veel weg van een verlandingszone.

*Geïnteresseerden in het integrale rapport betreffende het vegetatie-onderzoek en het beheerplan De Schuurwerf kunnen contact opnemen met de heer J. Rupke van Aqua et Natura.
Aqua et Natura dankt Watersnip Advies voor het uitvoeren van dit waardevolle onderzoek.*

Watersnip Advies

Advies voor ecologie, landschap, water en recreatie

's-Gravenbroekseweg 154
2811 GK Reeuwijk
+31 (0)182-395460
www.watersnipadvies.info
advies@watersnip.info

